

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Друга іноземна мова

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Німецька мова і література»
Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Друга іноземна мова
Викладач (-і)	Шацька Галина Миколаївна
Контактний телефон викладача	0503733618
E-mail викладача	halyna.shatska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	четвер 13.30

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна належить до циклу дисциплін професійної та теоретичної підготовки. Предмет навчальної дисципліни – усна та письмова комунікація в академічному та професійному середовищах, а також етикетні особливості спілкування у полікультурному просторі в умовах глобалізації.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Друга іноземна мова (практичний курс)» є фаховою багатосеместровою дисципліною, яка вивчається упродовж 3 семестрів і пов'язана з такими дисциплінами: «Основи теорії мовної комунікації», «Іноземна мова (основна, практичний курс)», «Історія перекладу», «Перекладацька практика», «Практичний курс перекладу з другої іноземної мови».

Оскільки німецька мова для студентів є другою іноземною, вони мають можливість зіставити наукові підходи до вивчення основної та другої іноземної мов. Зміст дисципліни охоплює специфіку фахової термінології, методи дослідження явищ сучасної німецької мови, аналіз сучасних поглядів на дискусійні мовознавчі проблеми. Зазначений курс спрямований на розвиток здатності здобувачів вищої освіти самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування німецькомовної наукової літератури.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

формування необхідної комунікативної спроможності в сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах, навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами; оволодіння новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела.

4. Програмні компетентності

Загальні компетентності:

- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел
- Здатність працювати в команді та автономно
- Здатність спілкуватися іноземною мовою
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

Фахові компетентності:

- Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах
- Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів
- Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань
- Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень

5. Програмні результати навчання			
<ul style="list-style-type: none"> • Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами. • Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації. • Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації) • Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. • Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів. 			
6. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції			
практичні заняття		60	
самостійна робота		120	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1, 2	035 Філологія	1	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Тема 1. Deutschland: geografische Lage		6	12
1.1. Text "Deutschland". Thematischer Wortschatz. Аудіювання.		2	4
1.2. Texte "Deutschland. Bundesländer".		2	4
1.3. Лексичні вправи. Zeitungsartikel.		2	4
Тема 2. Deutschland: Staatsaufbau		6	12
2.1. Text "Staatsaufbau Deutschlands"; Лексико-граматичні вправи. Аудіювання.		2	4
2.2. Text "Das politische Engagement in der BRD" (DaF Kompakt). Thematischer Wortschatz. Idiomatiche Wendungen.		2	4
2.3. Стилiстичний аналіз тексту.		2	4
Тема 3. Deutschland: Feste und Feiertage		6	12
3.1. Text "Deutschland: Feste und Feiertage".		2	4
3.2. Thematischer Wortschatz. Zeitungsartikel.		2	4
3.3. Grammatik: Strukturen mit Konjunktiv.		2	4
Тема 4. Die Schweiz: geografische Lage, Staatsaufbau		6	12
4.1. Text „Die Schweiz:geografische Lage“. Thematischer Wortschatz.Аудіювання.		2	4
4.2. Text "Die Schweiz: Amtssprachen". Lexikalische Strukturen. Diskussion zum Thema.		2	4
4.3. Das Projekt zum Thema.		2	4

Тема 5. Воккарпатенланд: kurze Vorstellung		6	12
5.1. Text : “ Das Vokkarpatenland“. Wortschatz. Konversation zum Thema.		2	4
5.2. Das Projekt „Der Ort in meiner Heimat,wo es mir gut geht.“Diskussion. Video zum Thema („Umerziehung in den Karpaten“)		2	4
5.3. Die Semesterkontrollarbeit.		2	4
Тема 6. Österreich: geografische Lage und Staatsaufbau.		6	12
6.1. Zeitungsartikel, Diskussion zum Thema des Artikels.		2	4
6.2. Text „Österreich““.Thematischer Wortschatz. Idiomatiche Wendungen. Präsentationen.		2	4
6.3. Das Projekt „Staatsaufbau Österreichs“. Das Interview: Rollenspiele.		2	4
Тема 7. Wien – die Hauptstadt von Österreich.		6	12
7.1. Text: “Wien“.Thematischer Wortschatz. Lexikalische Strukturen.		2	4
7.2. Präsentationen zum Thema „Online-Führung durch Wien“. Konversation:situative Rollenspiele.		2	4
7.3. Grammatik: lexikalisch-grammatikalische Strukturen mit Konjunktiv II.		2	4
Тема 8. Österreich: Feste, Sitten undBräuche.		6	12
8.1. Text „Feste, Sitten und Bräuche in Österreich“. Thematischer Wortschatz, Video zum Thema. Diskussion.		2	4
8.2. Zeitungsartikel – Referieren, Diskussion.		2	4
8.3. Stilistische Analyse des Textes.		2	4
Тема 9. Die Ukraine: geografische Lage und Staatsaufbau.		6	12
9.1. Text “Ukraine: die geografische Lage“. Wortschatzübungen.		2	4
9.2. Stilistische Analyse des Textes.		2	4
9.3. Grammatik: Strukturen mit Konjunktiv II.		2	4
Тема 10. Kyiv – die Hauptstadt der Ukraine.		6	12
10.1. Text «Kyiv». Zeitungsartikel, Diskussion.		2	4
10.2. Lexikalisch-grammatische Übungen.		2	4
10.3. Die Semesterkontrollarbeit.		2	4
	Разом	60	120

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Після завершення курсу студент отримує рейтинговий підсумок на основі оцінок за практичні заняття та підсумковий контроль. Максимальна кількість балів, які студент може отримати (за умов відвідування усіх практичних занять та написання контрольного перекладу) складає 60 балів.</p> <p>Види контролю: поточний (усне/письмове опитування на практичному занятті); модульний (тематичні / модульні контрольні роботи – переклад, творчі роботи); підсумковий (КСР, екзамен).</p> <p>Розподіл балів за семестр</p> <p>Аудиторна / індивідуальна / самостійна робота 30 балів</p> <p><i>Модульні контрольні роботи:</i></p>
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Переклад речень: 10 балів - Творча робота: 10 балів <p><i>Екзамен</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Переклад на українську мову оригінального художнього тексту (письмовий вид роботи): 10 балів - Анотація німецькою мовою статті з українського періодичного видання (усний вид роботи): 10 балів - Переклад з української мови на німецьку 5-ти речень на основі матеріалу підрозділу Themen/Wortschatz та додаткових лексичних /фразеологічних одиниць відповідних розділів базового підручника (письмовий вид роботи): 10 балів - Непідготовлене мовлення (тематика базового підручника): 10 балів - КСР: 10 балів <hr/> <p>Разом 100 балів</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Переклад 10-12 складносурядних/складнопідрядних речень з української мови на німецьку (на матеріалі підрозділів Grammatik/Wortschatz/ відповідних розділів базового підручника)</p> <p>Творча робота – на основі тематичних розділів базового підручника.</p> <p>Переклад оригінального художнього тексту обсягом до 250 слів на українську мову.</p> <p><i>Зразки завдань модульної/тематичної контрольної роботи:</i></p> <p>Переклад речень</p> <ul style="list-style-type: none"> - Якщо б у Німеччині не було двопалатного парламенту, то інтереси окремих федеративних земель не були б так добре захищені. - Виглядає так, ніби клімат в Україні дійсно починає змінюватися, тому що ми не маємо морозних зим і великих снігопадів. <p>Творча робота</p> <ul style="list-style-type: none"> - “Der Ort in meiner Heimat, wo ich mich gemütlich fühle“ - Projekt: Interview mit einer berühmten Person. <p>Переклад тексту.</p>
<p>Семинарські заняття</p>	<p>Відповідь студента на практичному занятті оцінюється за 4-бальною системою:</p> <p>5 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв’язання поставлених перед ним завдань.</p> <p>4 бали – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні</p>

	<p>завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.</p> <p>3 бали – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.</p> <p>2 бали – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.</p> <p>Середній бал за оцінки на практичних заняттях множить на коефіцієнт 10.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до підсумкового контролю передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 60 балів, мінімум 25 балів), що враховує навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин та за написання підсумкової контрольної роботи (перекладу).
Підсумковий контроль	<p>Підсумкове тестування (d-learn) передбачає максимальну оцінку 40 балів. Максимальна кількість балів за залік – 100 балів (А).</p> <p>Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання заліку за відомістю №2 на консультація викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).</p>
8. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> Програмою курсу передбачена 1 письмова підсумкова контрольна робота (переклад) із максимальною оцінкою 15 балів.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування.</p> <p><u>Відвідування занять</u> Студент зобов'язаний відвідувати практичні заняття, а також виконувати самостійну роботу, необхідну для підготовки до практичних занять і контрольних робіт. Пропуски практичних занять без поважних причин знижують рейтинг студента, оскільки зменшують кількість балів, які виводяться шляхом додавання оцінок, отриманих студентом на практичних заняттях. Студент, який пропустив практичне заняття з поважної причини, має право на відпрацювання цього практичного заняття під час консультації.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини. – У випадку пропуску 10 чи більше практичних занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (екзамену), або його/її підсумкова оцінка буде знижена; 	

- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю;
- Студент має брати активну участь на практичних заняттях;
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях;
- Студент на свій вибір має зробити переклад 5 різножанрових текстів, що виносяться на індивідуальну роботу;
- Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю;
- Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань.
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету;
- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Бочко Г.П., Кудіна О.Ф. Українсько-німецький розмовник. – К.: Освіта, 1994. – 224 с.
2. О. І. Власова, Ю. М. Капак, Б. М. Маруневич, М. Р. Ткачівська, Г. М. Шацька. Тематичний навчально-методичний посібник для студентів 4-5 курсів англійського відділення факультету іноземних мов. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2012 – 320 с.
3. Євгененко Д.А., Білоус О.М., Гуменюк О.О. та ін. Практична граматики німецької мови. – Вінниця, 2004. – 399 с.
4. Євгененко Д. А., Кучинський Б. В., Білоус О. М. Та ін. Лінгвокраїнознавство німецькомовних країн: Посібник для студентів вищих закладів освіти та середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням німецької мови. - Вінниця: Нова книга. 2008. - 416 с.
5. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. Навчальний посібник для студентів старших курсів факультетів англійської мови.—Вінниця, НОВА КНИГА, 2004. – 272 с.
6. Мюллер В. Великий німецько-український словник. – К.: Чумацький шлях, 2005. – 792 с.
7. Мір'ям Пресслер. «Гіркий шоколад». Книга для читання німецькою мовою для студентів факультетів іноземних мов / Венгринович А.А., Павлишинець О.О., Петришак Б.Я., Турко Н.В. – Івано-Франківськ, 2012. – 144с.
8. Постнікова О.М. Німецька мова: Розмовні теми (лексика, тексти, діалоги, вправи). В 2-х ч.: Ч. 2. – К.: А.С.К., 2001. – 400 с.
9. Щербань Н.П., Лабовкіна Г.А., Бачинський Я.В., Кушнерик В.І. Німецька мова, част. 1, – Чернівці: «Рута», 2003, 270 с. З грифом МОНУ.

10. Щербань Н.П., Лабовкіна Г.А., Бачинський Я.В., Кушнерик В.І. Німецька мова, – Чернівці: Книги ХХІ, 2005. -- 500 с.
11. Akademie Deutsch B2+. Deutsch als Fremdsprache. Intensivlehrbuch. Bd. 4. 1. Auflage. – München: Hueber Verlag GmbH & Co, 2021. – 185 S.
12. Buscha A., Scita S. B Grammatik. Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache. Sprachniveau B1- B2. - Leipzig: SCHUBERT-Verlag, 2011.-- 268 S.
13. Hering A., Matussek M., Perlmann- Balme V. EM Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache. 1. Auflage. – Ismaning: Max Hueber Verlag, 2002. – 125 S.
14. Hall K., Schreiner B. Übungsgrammatik für Fortgeschrittene.-- Ismaning: Hueber+ Verlag, 2011.-- 430 S.
15. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht.-- Leipzig: Verlag Enzyklopädie, 1998. -- 736 S.
16. Perlmann Balme M., Schwalb S., Matussek M. Sicher! DaF Kursbuch und Arbeitsbuch. Niveau B 2.1-- Ismaning: Hueber Verlag, 2017.-- 114 S.

Додаткова :

1. Євгененко Д.А., Артамоновська С.А., Білоус О.І. Практична фонетика німецької мови. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 120 с.
2. Лисенко Е.І. Вступний курс фонетики німецької мови. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 208 с.
3. Романовська Н.І., Романовська Ю.Т. 220 тем німецької мови. – Донецьк: ВКФ «БАО», 2001. – 384 с.
4. Bylyzja Ja. T., Schatska H.M. Einführungskurs der deutschen Phonetik. Lehrbuch für die Studenten der Fakultäten für Fremdsprachen (in Deutsch und Ukrainisch). – Iwano-Frankiwnsk: Plaj, 2001. – 71S.
5. Göbel H., Graffmann H., Neumann E. Ausspracheschulung Deutsch. Phonetikkurs. – Berlin / Bonn: INTER NATIONES, 1985.
6. Turtshyn W.W., Turtshyn M.M., Turtshyn W.M., Texte zum Lesen und Hörverstehen. – Iwano-Frankiwnsk, 2004. – 391 S.

12. Інформаційні ресурси

1. <http://www.deutsch-lernen.com>
2. <http://www.hueber.de>
3. <http://www.goethe.de>
4. <http://www.langenscheidt.de>
5. <http://deutschlernen-blog.de>
6. <http://www.multitran.ru>
7. <http://www.daad.org.ua>
8. <http://www.kiew.diplo.de>
9. <http://www.deutsch-perfekt.com>
10. <http://www.mein-deutschbuch.de>